

Verlag van het ingevolge artikel 5, sub d., j° 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen de Stichting Nederlands Fonds voor de Film en de Rijksarchiefdienst met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden van het Nederlands Fonds voor de Film op het beleidsterrein Kunsten over de periode vanaf 1956.

Den Haag, 31 juli 2003
Drs. G.A.G. Hermsen

Inleiding

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, lid 1 van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671). De lijst heeft de vorm van een Basisselectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B = te bewaren; V = te vernietigen).

Het BSD fungeert als nieuw selectie-instrument voor de Stichting Nederlands Fonds voor de Film (NFF) op het beleidsterrein Kunsten voor de periode vanaf 1956. Er zijn geen bestaande selectielijsten die dienen te worden ingetrokken.

Het beleidsterrein (Film)kunsten

De situatie van de Nederlandse speelfilm was in de jaren na de oorlog niet echt rooskleurig. De eerste jaren was de financiering een geheel particuliere aangelegenheid. In 1947 werd voor het eerst een aanzet gegeven tot het ontwikkelen van een filmbeleid door het reserveren van een bedrag in de begroting van het toenmalige ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen (OK&W). Maar ook dit bood blijkbaar weinig stimulans want tot 1957 werden er slechts 9 films geproduceerd. Om hierin verbetering aan te brengen overlegde het Ministerie van OK&W met de Nederlandse Bioscoopbond (NBB). Dit leidde in 1956 tot de oprichting van het Productiefonds voor Nederlandse Films (PNF). Dit overleg kreeg een permanent karakter door de gezamenlijke instelling van een Overlegorgaan waarbinnen de Raad voor de Kunst, namens de minister, en het PNF overlegden t.b.v. het verkrijgen van een optimale afstemming over de besteding van gelden. De geldmiddelen bestonden hoofdzakelijk uit bijdragen van het Ministerie van OK&W en de NBB. In 1976 adviseerde de Raad voor de Kunst deze twee geldstromen (begrotingspost 1947 en Rijksbijdragen PNF) samen te voegen tot één nieuw fonds. Dit advies werd later uitgewerkt en bijgesteld en in 1979 uitgebracht onder de titel "Plan Filmcentrum". Daarin adviseert de Raad alle geledingen van de Nederlandse film onder te brengen in één samenwerkingsorgaan. Dit gaf veel bezwaren vanuit filmkringen. In 1981 kwam de Raad met een herzien advies om, naast het PNF, een nieuw fonds op te richten. Dit werd het Fonds voor de Nederlandse Film (FNF). Het FNF verving het begrotingsartikel "Korte kunstzinnige en culturele films" van 1947.

De wettelijke basis voor de oprichting van het FNF was de in 1981 vastgestelde Fondsenwet Scheppende Kunsten (Stb. 1981, nr. 355). Op grond van de artikelen 2 en 3 van deze wet werd het voor de minister mogelijk om bepaalde taken m.b.t. de uitvoering van het kunstenbeleid over te dragen aan min of meer zelfstandige fondsen. De uitvoering van het filmbeleid werd opgedragen aan het FNF d.m.v. het Besluit "Fonds voor de Nederlandse Film" (Stb. 1983, nr. 558). Bij dit besluit, dat ook de ontwerpstatuten van het FNF omvatte, werd de minister gemachtigd om over te gaan tot oprichting van het FNF.

Na jaren van versnippering over diverse fondsen is de uitvoering van het Nederlandse filmbeleid in 1993 samengebracht in de Stichting Nederlands Fonds voor de Film (NFF). Dit gebeurde door een fusie tussen het PNF en het FNF. In 1993 werd de Fondsenwet Scheppende Kunsten 1981 vervangen door de Wet op het Specifiek Cultuurbeleid 1993. Op grond van art. 9 van deze wet werd de minister gemachtigd tot de oprichting van privaatrechtelijke rechtspersonen of het brengen van bestaande fondsen, waaronder het NFF, onder de werking van deze wet.

Op basis hiervan heeft de minister van cultuur het NFF de volgende taken opgedragen:

- het in Nederland stimuleren van de filmproductie, daarbij gericht op kwaliteit en diversiteit;
- het bevorderen van een voor de filmkunst ontvankelijk klimaat in Nederland;
- het besturen van de Stichting Holland Film Promotion;
- het bevorderen van de uitvoering en nakoming van het bepaalde in de overeenkomsten die de Stichting is aangegaan met de Staat der Nederlanden en de te Amsterdam gevestigde Nederlandse Federatie voor de Cinematografie (NFC) d.d. 27 oktober 1995;

Binnen het NFF en zijn rechtsvoorgangers zijn de volgende actoren actief (geweest) op het beleidsterrein Kunsten vanaf 1956:

Stichting Productiefonds Nederlandse Films:

- PNF-bestuur
- Adviescommissie Nederlandse Scenario's

Stichting Fonds voor de Nederlandse Film:

- FNF-bestuur
- Adviescommissie
- Fondsraad

Stichting Nederlands Fonds voor de Film:

- NFF-bestuur
- Adviescollege
- Intendant

Reikwijdte van dit BSD

Dit BSD wordt thans ter vaststelling aangeboden voor het NFF en rechtsvoorgangers voor zover het de handelingen betreft van de volgende actoren:

- PNF-bestuur
- Adviescommissie Nederlandse Scenario's
- FNF-bestuur
- Adviescommissie
- Fondsraad
- NFF-bestuur
- Adviescollege
- Intendant

Het NFF is een privaatrechtelijk ZBO, en valt daarom alleen onder het regime van de Archiefwet 1995 voor zover het zijn wettelijke taken betreft. Derhalve zijn voor de hierboven genoemde actoren slechts handelingen opgenomen voor zover die betrekking hebben op de uitvoering van die taken.

Totstandkoming BSD:

Het BSD is deels gebaseerd op het institutioneel onderzoek dat door mevr. drs. Ch. M. Zeegers werd verricht. Dit institutioneel onderzoek resulteerde in het PIVOT-rapport nr. 71 *Volgens de regelen der kunst. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van overheidsorganen op het beleidsterrein kunsten 1965-1999* (Den Haag, 1999).

Door dhr. B. van Loo is in 2001-2003 aanvullend onderzoek verricht naar de taken van het NFF en zijn voorgangers. De resultaten van dit onderzoek zijn opgenomen in het BSD.

Op 23 juli 2002 (Stct. 2002/130) werd reeds het BSD Kunsten voor de handelingen van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen vastgesteld door de Algemene Rijksarchivaris, namens de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Het concept-BSD voor het NFF kwam tot stand in oktober 2001 en is sindsdien, n.a.v. het besprokene tijdens het driehoeksoverleg, aangepast en aangevuld. De inhoud van het aanvullend IO en BSD, alsmede de voorgestelde waarderingen zijn beoordeeld door mevr. L. Jansen, bureau manager secretariaat bij het NFF.

Driehoeksoverleg

Het driehoeksoverleg over de concept-selectielijst vond mondeling plaats op 27 juni en 17 juli 2002, en is vervolgens schriftelijk gevoerd. Het overleg is afgerond in juli 2003.

Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen:

- als beleidsdeskundige:
 - mevrouw L. Jansen, bureau manager secretariaat, NFF
 - mevrouw M. Brouwers, managementassistente secretariaat en staf, NFF
- als deskundige archiefbeheer:
 - de heer B. van Loo, institutioneel onderzoeker, NFF
- als vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris:
 - de heer drs. G.A.G. Hermsen, medewerker Selectie van het Nationaal Archief

Voorts traden als adviseurs van de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris op de heer prof. dr. B. Hogenkamp en mevrouw drs. C.M. Westerink, op voordracht van het Koninklijk Nederlands Historische Genootschap (KNHG).

Tijdens het driehoeksoverleg is de volgende procedure gevolgd:

In oktober 2001 heeft het Nederlands Fonds voor de Film de concept-selectielijst ter vaststelling aangeboden aan de Algemene Rijksarchivaris.

Door het Nationaal Archief is in februari bij het KNHG een materiedeskundige aangevraagd voor het driehoeksoverleg. Door de secretaris van de Archiefcommissie, mevrouw mr. drs. M. de Keuning is op 12 februari 2002 schriftelijk medegedeeld dat de heer prof. dr. B. Hogenkamp en mevrouw drs. C.M. Westerink bereid waren gevonden om als materiedeskundigen op te treden.

Op 27 juni 2002 heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris mondeling overleg gevoerd met de beide materiedeskundigen. Vervolgens heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris op 17 juli 2002 overlegd met de vertegenwoordigers van het NFF, waarbij hij ook de opmerkingen van de materiedeskundigen kenbaar heeft gemaakt aan het NFF.

Tijdens de genoemde overleg rondes bleek het concept-BSD nog aanpassing en aanvulling te behoeven. Ook werd door de materiedeskundigen en de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris geconstateerd dat de contextbeschrijving in het rapport Kunsten aangevuld moest worden ten aanzien van de specifieke taken van het NFF en zijn voorgangers. Hiertoe is aanvullend onderzoek gedaan door de heer Van Loo.

Tevens bleek dat het NFF nog steeds formeel zorgdrager was voor het archiefmateriaal van zijn voorgangers dat (deels) aan het Filmmuseum was geschonken. Daarom zijn ook voor de rechtsvoorgangers handelingen geformuleerd.

In het definitieve BSD zijn de hiervoor genoemde wijzigingen doorgevoerd, waarna dit aan alle deelnemers is voorgelegd. Vervolgens is het overleg in juli 2003 afgesloten.

Belangen ex artikel 2, sub c en d van het Archiefbesluit 1995

Tijdens het opstellen van het BSD en tijdens het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van de archiefbescheiden als

bestanddeel van het cultureel erfgoed en het onder sub d. van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek. Als uitgangspunt van het overleg gold de door de Rijksarchiefdienst geformuleerde selectiedoelstelling, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving.

Om op basis van deze selectiedoelstelling tot een waardering van de handelingen te komen, worden zes selectiecriteria toegepast:

Selectiecriteria	
<i>Handelingen die gewaardeerd worden met B(ewaren)</i>	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
1. <i>Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
2. <i>Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieruit worden niet per se consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
3. <i>Handelingen die betrekking hebben verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
4. <i>Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
5. <i>Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
6. <i>Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriele verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de archiefbescheiden voor de overheidsorganen en de recht- en bewijszoekende burger

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd voor vernietiging op termijn, is de termijn vastgesteld met het oog op het belang van de archiefbescheiden voor overheidsorganen en voor de recht- en bewijszoekende burger. De beoordeling en vaststelling van de minimale termijnen zijn geschied door de deskundigen van het NFF en de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris primair de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Daarnaast hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Door de deelnemers aan het driehoeksoverleg is ook de mening gevraagd van prof. dr. B. Hogenkamp en mevrouw drs. C.M. Westerink, historici en materiedeskundigen op het gebied van de filmkunsten.

Ingevolge artikel 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995 kan neerslag van bepaalde, als te vernietigen gewaardeerde handelingen betreffende personen en/of gebeurtenissen van bijzonder cultureel of maatschappelijk belang, van vernietiging worden uitgezonderd.

Inhoudelijk verslag

Gedurende het driehoeksoverleg is zowel over de contextbeschrijving als de waardering van de handelingen gesproken.

Algemeen

Door de materiedeskundigen werd aangegeven dat de contextbeschrijving in het RIO Kunsten en de inleiding van het BSD onvoldoende waren om een goed beeld te kunnen vormen van het handelen en de voorgeschiedenis van het NFF. Zij wezen daarbij o.a. op de relaties met het Filmmuseum, dat als bewaarplaats optreedt van door het NFF gesubsidieerde films, en met de Stichting Holland Film Promotion, dat volgens hen formeel onderdeel is van het NFF, maar daarbinnen vermoedelijk nog zelfstandig opereert. Naar aanleiding van deze opmerkingen is aanvullend onderzoek gedaan door de heer Van Loo.

Uit dit onderzoek bleek dat het NFF nog formeel verantwoordelijk was voor het (audiovisuele en papieren) archiefmateriaal dat in het verleden deels aan het Filmmuseum was geschonken, en dat ook bij het NFF zelf nog materiaal uit die periode aanwezig is. Om selectie van dit materiaal mogelijk te maken zijn handelingen toegevoegd voor onder het PNF en FNF ressorterende actoren. Daarnaast zijn enkele handelingen (177-184) uit het rapport Kunsten alsnog in het BSD opgenomen. Het merendeel van de nieuw geformuleerde handelingen is (vrijwel) gelijk aan de handelingen van het NFF. Voor deze zijn de waarderingen van de analoge handelingen van het NFF, waarover al overeenstemming was bereikt, overgenomen. De deelnemers aan het overleg hadden geen opmerkingen over de waarderingen van de overige handelingen van de rechtsvoorgangers.

Als gevolg van de diverse toegevoegde handelingen, maar ook doordat de gebruikte nummering niet goed aansloot op die in het RIO/BSD Kunsten van de minister van OCenW, is de nummering van de handelingen ingrijpend gewijzigd. In het concept-BSD zijn slechts de definitieve nummers opgenomen, zonder verwijzing naar de oorspronkelijke nummers. In het inhoudelijke verslag zijn eveneens slechts de nieuwe nummers gebruikt.

Als product werd bij veel handelingen 'besluit' genoemd. Zowel de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris als de materiedeskundigen waren van mening dat deze aanduiding weinig inzicht geeft in de aard en waarde van de neerslag van die handelingen. In overleg met het NFF is besloten deze producten, waar mogelijk, nader te specificeren.

Bij veel handelingen ontbrak de wettelijke grondslag. Omdat het NFF als privaatrechtelijke ZBO slechts onder de Archiefwet valt voor zover het hun wettelijke taken betreft, heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris het NFF verzocht om deze alsnog toe te voegen. Het NFF ging hiermee akkoord.

De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris wijst het NFF er op dat activiteiten als 'het voor kennisgeving aannemen van...' feitelijk geen handelingen zijn, tenzij het ontvangen van deze bescheiden leidt tot handelen van het NFF. Dit blijkt niet het geval. In overleg met het NFF is daarom besloten om deze handelingen te verwijderen.

Handeling 185

(het wijzigen van de statuten)

Omdat deze handeling voornamelijk betrekking heeft op de inrichting van de organisatie stelt de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris voor om de waardering te wijzigen van B (1) in B (4). De overige deelnemers gaan hiermee akkoord.

Handeling 193

(het beslissen op aanvragen om een financiële bijdrage)

De materiedeskundigen geven aan dat de neerslag van deze handeling in hun ogen interessant materiaal kan bevatten voor onderzoek naar de Nederlandse film. Zij stellen daarom voor de waardering te wijzigen in B. De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris stelt dat de neerslag van deze handeling in principe buiten de selectiedoelstellingen van het Nationaal Archief valt, en dat hij daarom een V-waardering op zich terecht vindt. Indien blijkt dat deze handeling historisch interessant materiaal bevat wil de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris echter overwegen deze alsnog met een B te waarderen.

Uit het overleg met het NFF blijkt dat de neerslag van deze handeling uniek materiaal over de Nederlandse filmkunsten bevat. Het NFF geeft ook aan dat dergelijk materiaal in het verleden door hen aan het Filmmuseum geschonken is. Daarom wordt besloten om de waardering te wijzigen in B (5).

Handeling 231

(het ontwikkelen en vaststellen van beleid t.b.v. het meer betrekken van allochtonen bij het produceren van films)

De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris vraagt of er alleen een specifiek beleid is ontwikkeld voor het betrekken van allochtonen bij het produceren van films, of dat er ook ander beleid is ontwikkeld dat gericht is op specifieke doelgroepen, zodat ook daarvoor handelingen moeten worden geformuleerd. De heer Hogenkamp geeft aan dat vermoedelijk inderdaad alleen voor allochtonen specifiek beleid is geformuleerd. Het NFF bevestigt dit. De formulering van deze handeling wordt daarom niet gewijzigd.

Handeling 240

(het vaststellen en wijzigen van het Huishoudelijk Reglement, het Bijdragenreglement met de Uitvoeringsreglementen en (nadere) regels)

De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris en de materiedeskundigen vragen zich af of de (8) handelingen met betrekking tot het vaststellen en wijzigen van de diverse reglementen niet samengevoegd kunnen worden om de inzichtelijkheid van de lijst te vergroten. De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris merkt bovendien op dat het vaststellen van huishoudelijke reglementen in principe buiten de wettelijke taken van het NFF vallen, zodat daarvoor geen handelingen hoeven worden opgenomen. Mevr. Jansen antwoordt dat in de huishoudelijke reglementen ook 'spelregels' zijn opgenomen die betrekking hebben op de uitvoering van de wettelijke taken. Besloten wordt om de 8 handelingen samen te voegen in handeling 240, waarbij ook de huishoudelijke reglementen in de handeling gehandhaafd blijven.

Handeling 249

(het toekennen van de oeuvre-prijs)

De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris en de materiedeskundigen stellen dat deze handeling feitelijk geen betrekking heeft op de beleidsuitvoering op hoofdlijnen, en vragen zich daarom af of deze (B) waardering terecht is. Daarnaast ontbreekt de periode. Mevr. Jansen geeft aan dat de Oeuvre-prijs fungeert als blijk van erkenning van verdiensten voor de Nederlandse filmindustrie en daarnaast dient ter (indirecte) stimulering van filmmakers. Omdat de prijs bovendien inzicht geeft (in belangrijke personen) in de Nederlandse filmwereld gaan de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris en de materiedeskundigen er mee akkoord de waardering te handhaven op B5. Het NFF voegt de periodisering toe.

Handeling 254

(het voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten voor derden)

De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris en de materiedeskundigen vragen het NFF of het hier gaat om media voor extern of intern gebruik. Daarnaast stelt de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris voor de waardering te wijzigen van B4 in B5.

Nader onderzoek door het NFF wijst uit dat deze handeling voornamelijk betrekking heeft op informatie die op aanvraag wordt verstrekt aan derden ten behoeve van voorlichtingsactiviteiten. De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris stelt daarom voor om 'voor derden' toe te voegen aan de handeling. Omdat geen sprake is van een creatief proces, of producten die inhoudelijk iets toevoegen aan de te bewaren neerslag van andere handelingen, stelt het NFF voor om de waardering te wijzigen in V, 2 jaar. De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris en de materiedeskundigen stemmen hier mee in.

Over de waardering van de overige handelingen waren alle betrokken partijen het eens.

Accordering verslaglegging

Het verslag is voorgelegd aan de bij het overleg betrokken personen. Deze hebben hun goedkeuring aan dit verslag gegeven.